

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

t.a.v. de directeur Gezond en Veilig Werken mevrouw drs. H.L.M. Boussem
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Onze referentie: OVERAS-ASB.13644a.B Meteren, 19 mei 2020

Betreft: risicoklasse-indeling asbesthoudende vensterbanken **(vervolg / verzoek)**

Geachte mevrouw Boussem,

Per brief d.d. 23 april jl. hebben wij bij u geïnformeerd naar de voortgang van het dossier risicoklasse-indeling van asbesthoudende vensterbanken en hebben wij onze zorgen geuit over de borging van veilig en gezond werken bij het saneren van asbesthoudende vensterbanken. Wij hebben in de brief enkele concrete vragen gesteld c.q. verzoeken gedaan.

Per mail is door uw medewerkers een reactie toegezegd. Onduidelijk is echter wanneer we die reactie kunnen verwachten. Ondertussen bereikt ons andere informatie die de onduidelijkheid en onze zorgen alleen maar groter maken.

Wij hebben namelijk kennisgenomen van het rapport van de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB) met de titel "Gevangen door belangen?". Dit rapport beschrijft de resultaten van een bestuurskundig onderzoek op verzoek van Aedes. In het rapport wordt uitgebreid ingegaan op de kwestie asbesthoudende vensterbanken (pagina 46-47). Daaruit blijkt dat het verzoek van Aedes om vensterbanken in te delen in risicoklasse 1 door de Commissie Sc-547 is afgewezen, omdat de data niet voldoet aan de huidige regelgeving en omdat er eerst een praktijktoets benodigd is.

Dat is een ernstige zaak! Hiermee staat immers vast dat de pilot waarin Aedes, met instemming van uw Ministerie en Inspectie SZW en buiten de daarvoor geldende procedures om, vensterbanken zonder de geëigende beschermingsmiddelen heeft laten verwijderen onjuist was. Dat is temeer opmerkelijk omdat uw Ministerie en Inspectie SZW ook in de Commissie Sc-547 zitting hebben. Deze conclusie is bovendien ook afwijkend van de conclusie in uw brief aan ons d.d. 1 november 2019. Daarin geeft u aan dat de blootstellingsonderzoeken voldoen aan alle eisen en kunnen dienen als validatierapport en dat het daarop gebaseerde Aedes protocol breed kan worden toegepast.

Daar komt nog bij de kwestie van de borging van het juist toepassen van deze verwijderingsmethode. Dat is juist waar wij ons als branche zorgen over maken en telkens uw aandacht vragen. Dus: juist als vaststaat dat bij het toepassen van de specifieke werkmethode de grenswaarde niet wordt overschreden, is extra van belang dat er sprake is van een geborgde werkwijze.

In het artikel in de Volkskrant op 14 mei jl. met de titel “Samenwerking bij verwijderen asbest loopt vast, ‘overheid moet ingrijpen’”, wordt ook op de vensterbankendiscussie ingegaan. Dat de kwestie asbesthoudende vensterbanken nog steeds voor veel discussie zorgt en daarbij telkens negatief afstraalt op onze branche, komt omdat er door uw ministerie niet wordt doorgepakt en omdat de communicatie ronduit slecht is.

Reeds in 2018 hebben wij een voorstel gedaan om de specifieke werkmethode voor het verwijderen van vensterbanken in het Certificatieschema Asbest te regelen (**bijgevoegd**). Dit voorstel is met meerderheid van stemmen aangenomen in de vergadering van het CCvD Asbest d.d. 13 maart 2019. Overigens is zeer opmerkelijk dat in deze vergadering juist de vertegenwoordiger van Aedes tegenstemde. Uw Ministerie heeft de effectuering van het besluit van het CCvD Asbest geblokkeerd, waardoor deze werkmethode niet in het Certificatieschema is opgenomen.

Nu weer ruim een jaar later is er nog steeds onduidelijkheid over het wel / niet mogen toepassen van de specifieke werkmethode voor asbesthoudende vensterbanken en de borging van veilig en gezond werken daarbij. Dat was ook de kern van onze brief d.d. 23 april. Een deel van onze vragen daarin zijn inmiddels echter beantwoord na lezing van het rapport van NSOB en de informatie in de Volkskrant.

Daarom treft u hieronder onze gewijzigde vragen en verzoeken aan.

- 1. Wij verzoeken u dringend om de behandeling van verzoeken om validatie / wijziging van risicoklasse-indeling, zowel lopende verzoeken als nieuwe verzoeken, per direct voor te leggen aan het nieuwe VIP en af te handelen volgens de binnen VIP geldende procedure. Dat geldt zeker ook voor de risicoklasse-indeling voor vensterbanken. Die kwestie kan niet door de Commissie SC-547 worden afgehandeld.**

De procedure voor het behandelen van verzoeken om landelijke validatie is binnen het VIP veel beter geregeld dan in de Commissie SC-547¹. Dat geldt zowel voor de procedure binnen het VIP zelf, alsook de consultatiefase, de beoordeling door Inspectie SZW en de uiteindelijke besluitvorming door SZW. Bovendien is onderdeel van de VIP beoordeling de borging van veilig en gezond werken, hetgeen in de beoordeling door de Commissie SC-547 niet (goed) belegd is.

Het zou onbegrijpelijk en ongeloofwaardig zijn om het dossier asbesthoudende vensterbanken nu nog door de Commissie Sc-547 te laten afhandelen. Dit dossier is juist de reden geweest om het VIP in te stellen. Met name het vraagstuk van ‘de borging’ is bovendien een politieke keuze. In de VIP procedure is uiteindelijk voorzien in een besluit van de Minister van SZW dat wordt gepubliceerd in de Staatscourant. Bij de Commissie Sc-547 is de status van besluitvorming volkomen onduidelijk en neemt het ministerie geen bestuurlijke verantwoordelijkheid.

¹ **De systematiek van risicoklasse-indeling moet zo snel mogelijk worden verduidelijkt en aangepast!** *De feiten over de risicoklasse-indeling, in relatie tot de gedachtenvorming over het functioneren van het Certificatiestelsel asbest en met als praktijkcase de sanering van asbesthoudende vensterbanken, VOAM-VKBA, VERAS, VVTB en Fenelab, juni 2018.*

Als de inzet van uw ministerie is om het dossier vensterbanken juist wel door de Commissie Sc-547 af te laten handelen, loopt u daarmee opnieuw weg voor uw verantwoordelijkheid. In zoverre zijn wij het ook eens met de vaststelling van de NSOB, die op pagina 61 stelt: *“Deze strijdige beelden leiden tot een gecompliceerde situatie waarin voortdurend wordt getracht technisch op te lossen wat politiek van aard is: namelijk beslissen over publieke waarden bij maatschappelijke dissensus over deze waarden en de afweging ertussen.”*

2. **Wij verzoeken u om het VIP te vragen om bij de behandeling van het verzoek ter zake asbesthoudende vensterbanken ook de resultaten van de pilot van Aedes te betrekken en de ervaringen en bevindingen van Inspectie SZW en Omgevingsdiensten.**
3. **Wij verzoeken u opnieuw om in overweging te nemen om het Certificatieschema Asbest spoedig aan te vullen met ons voorstel uit 2018, uiteraard pas nadat de blootstellingsdata voldoet en akkoord is. Hiermee kan de specifieke werkmethode spoedig worden toegepast, hetgeen zal leiden tot kostenverlaging zonder dat de borging van veilig en gezond werken in gevaar komt en zonder dat er een onnavolgbaar en oneerlijk speelveld ontstaat tussen gecertificeerde en niet gecertificeerde bedrijven.**

Graag verzoeken wij opnieuw om een reactie binnen 14 dagen, zodat wij onze leden kunnen informeren. Voor vragen kunt u contact opnemen met onze secretaris Arjan Hol (arjanhol@sloopaannemers.nl / 06-41483390). Een afschrift van deze brief is gezonden aan het bestuur Stichting Ascet, aan Inspectie SZW (Wies Hontelez) en aan de secretaris van het VIP.

Met vriendelijke groet,

K. de Groot
VERAS

B. Jansen
VVTB

Bijlagen: voorstel VERAS / VVTB van eind 2018 – begin 2019 om de specifieke werkmethode voor het verwijderen van vensterbanken in het Certificatieschema Asbest te regelen.

Voorstel voor specifieke werkmethode verwijdering asbesthoudende vensterbanken in het Certificatieschema Asbest

Voorstel tot wijziging van artikel 43, lid x van het Certificatieschema Asbest:

Bij de verwijdering van asbesthoudende vensterbanken die zijn vastgeschroefd, met beugels zijn bevestigd of in de specie zijn gelegd, kan de volgende werkmethode worden toegepast:

- a. *werkwijze bij het demonteren:*
 - *de vensterbanken indien nodig aan de zijanten loshakken als de stuclaag of gipswand een stukje op de vensterbanken aanwezig is;*
 - *indien vastgeschroefd: de schroeven losdraaien, waarna de vensterbank volledig kan worden opgepakt;*
 - *indien met beugels bevestigd: de beugels doorzagen zonder de vensterbank aan te raken, zodat de vensterbank volledig loskomt;*
 - *indien in de specie gelegd: de vensterbank met behulp van een beitel en hamer voorzichtig uit de specie tikken of met de hand loswrikken;*
- b. *emissiebeperkende maatregelen:*
 - *de vensterbanken vooraf afplakken met folie;*
 - *de vensterbanken bij de aansluitingen op de muur bevochtigen;*
 - *bronafzuiging toepassen tijdens het losmaken van de vensterbanken;*
 - *de werkplek reinigen met stofzuiger en / of natte doeken;*
- c. *verpakken en opslaan vindt plaats overeenkomstig artikel 44;*
- d. *het vereiste in lid 3 inzake het toepassen van een containment en lid 4 inzake emissiebeperkende maatregelen is niet van toepassing;*
- e. *er geldt geen verplichting tot het dragen van adembeschermingsmiddelen;*
- f. *de eindbeoordeling zoals bedoeld in artikel 45 omvat alleen een visuele inspectie.*

Toelichting

Het voorstel omvat de aanpassing van het arbeidshygiënische regime voor het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken binnen het beheerregime dat geldt voor risicoklasse 2. Deze aanpassing kan in de lopende wijziging van het Certificatieschema worden meegenomen.

Voor de aanleiding, achtergrond en onderbouwing van dit voorstel wordt korthedshalve verwezen naar de volgende notities die in respectievelijk juni en november 2018 zijn aangeboden aan het Ministerie van SZW en Ascert:

- [1] De systematiek van risicoklasse-indeling moet zo snel mogelijk worden verduidelijkt en aangepast!, juni 2018;
- [2] Bezwaren en vragen van de asbestverwijderingsbranche over de 'opdracht' van het Ministerie van SZW aan het bestuur van Ascert om asbesthoudende vensterbanken onder risicoklasse 1 te brengen, november 2018.

Zoals aangegeven in onze eerdere voorstellen moet ook worden gekeken naar de neveneffecten van de differentiatie in het arbeidshygiënische regime in de asbestverwijdering, zoals het verwijderen van asbestbronnen zonder een containment en zonder adembescherming. De volgende aspecten zijn in ieder geval van belang:

- de gevolgen voor het risicobewustzijn op de werkvloer;
- de juridische en aansprakelijkheid technische aspecten (in de verhouding werkgever-werknemer, opdrachtgever-opdrachtnemer en bewoners / gebruikers);
- toekomstige ontwikkelingen rondom de asbestgrenswaarden.

Overweging is om dit eerst als pilot in te voeren, waarbij het toezicht wordt geïntensiveerd en er de verplichting geldt om over de praktijkervaringen te rapporteren en deze systematisch te evalueren, waarbij in het bijzonder wordt gekeken naar de bovengenoemde aspecten. Ook is nog een punt van overweging hoe om te gaan met het al dan niet toepassen van adembescherming.